

Ge elever från Lunds kommun plats i Lunds gymnasieskolor

- Utred en Lundagaranti

Bakgrund

Lund har sedan 2009 ingått i ett samarbete med övriga kommuner i Skåne och västra Blekinge där samtliga elever fritt kunnat söka till gymnasieskolorna i regionen. antagningen har grundats på meritpoäng från grundskolans åk 9. För Lund har utvecklingen blivit ett allt starkare söktryck till de kommunala gymnasieskolorna och idag är fler än 60 % av eleverna från andra kommuner. Det har varit i grunden positivt. Bland annat eftersom vi kunnat fylla skolsalarna och därmed få ekonomi i verksamheten. Därtill har Lundaelever kunnat söka till gymnasieskolor utanför det gamla samverkansområdet.

Men den formella frihet eleverna fått motsvaras inte alltid av en reell frihet. Redan i samband med att Lund ingick samarbetsavtalet uttalades farhågor om att elever från Lunds kommun med något lägre meritpoäng skulle kunna stängas ute från kommunens egna gymnasieskolor. Efterhand som söktrycket ökat har farhågorna utökats. Men om en sådan undanträngning förekommer och hur omfattande den är har inte undersökts. Ett problem med en sådan undersökning är att man inte kan utgå från den statistik som finns i antagningssystemet. För om till exempel SYV-verksamheten fungerar rekommenderas elever med lägre meritpoäng att söka till skolor utanför Lunds kommunala eller till annat program än tänkt på den kommunala skolan. Önskemålet att få gå i den närmsta eller den kommunala gymnasieskolan framgår därför inte av tillgänglig statistik. Det krävs därför en ingående utredning för att se konsekvenserna av Fritt sök.

I det kommunala uppdraget ingår att utveckla och upprätthålla ett välfungerande lokalsamhälle och tillhandahålla en bra och effektiv kommunal välfärd. Kommunens uppdrag måste ta sin utgångspunkt i kommuninvånarnas behov. Genom Fritt sök finns idag inga garantier för att behöriga Lundaeleverna får plats på de kommunala gymnasieskolorna. Lund är en viktig utbildningsnod, både sett ur ett regionalt och nationellt perspektiv. Det är viktigt av fler anledningar att det även fortsatt kommer att gå elever från andra kommuner på Lunds kommunala gymnasieskolor. Målsättningen måste vara att alla behöriga elever från Lunds kommun har möjlighet att gå i kommunens gymnasieskolor, samtidigt som dessa skolor därutöver även fortsatt ska vara öppna för elever från andra kommuner. Lunds stora satsningar under lång tid på gymnasieskolan medför att om en Lundagaranti infördes med dagens förutsättningar skulle ändå mer 50% av elevplatserna erbjudas elever från övriga kommuner.

Utredningens inledande del - undanträngningseffekten

Utredningens inledande fokus ska avse 1) vilka och hur omfattande undanträngningseffekterna har varit vid sökning och antagning till de kommunala gymnasieskolorna i Lund. Med undanträngningseffekt menas att elever från Lund eller dess närområde trängts undan till gymnasieskola utanför Lund eller till fristående skola i Lund då elever från mer avlägsna kommuner på grund av sina meritpoäng kommit in på kommunens gymnasieskolor.

Undanträngningseffekterna ska mätas avseende elever från Lund och de tidigare samverkanskommunerna Staffanstorp, Burlöv, Lomma och Kävlinge.

Utredningen ska också 2) ta reda på hur många Lundaelever och elever från de tidigare samverkanskommunerna som söker program vilka finns i Lund men trots detta söker motsvarande program hos annan kommun inom Fritt sök regionen. Varför har man gjort denna sökning?

Vidare ska utredas 3) hur många elever det är som söker och kommer in i Lunds kommunala skolors program trots att eleven har tillgång till detta program i den egna kommunen eller i en kommun avsevärt närmre än Lund.

Utredningens andra del – möjligheten att inom nuvarande system göra prioriteringen annorlunda än idag samt konsekvenserna av en sådan ändring

Utredningen ska 4) se på möjligheterna att inom nuvarande system ge elever från Lund och närliggande kommuner företräde framför elever från kommuner på längre avstånd. Sådana möjligheter föreligger eventuellt enligt gymnasieförordningen 7 kap. §§ 2 och 3. Enligt förordningen ska ett urval göras om antalet platser är färre än antalet sökande. Vidare att urval, antagning och övrig fördelning av platser ska göras sakligt och opartiskt. Förordningen stipulerar således inte att urval ska ske med hjälp av enbart betyg (meritpoäng).

Utredningen ska i denna del 5) även översiktligt beskriva konsekvenserna för sökande från Lund och övriga kommuner om en så kallad Lundagaranti skulle utfärdas. Det vill säga att sökande från Lund eller andra uttalade kommuner på grund av sin folkbokföring skulle ha företräde före sökande från övriga kommuner inom Fritt sök. Konsekvensbeskrivningen bör göras med två olika förutsättningar nämligen att:

1. Lundagarantin endast omfattar elever från Lunds kommun
2. Lundagarantin omfattar elever från Lunds, Staffanstorps, Burlövs, Lomma och Kävlinge kommuner
3. Lundagarantin omfattar även elever från ytterligare kommuner

Konsekvensbeskrivning vid ett eventuellt utträde från Fritt sök

Utredningen i denna del behöver inte vara uttömmande men ska 6) ge en översiktlig beskrivning av olika scenarier och möjligheterna av sådana utfall. Konsekvenser och möjligheter avseende elever från Lunds kommun som aktivt väljer gymnasieskola i annan kommun än Lund ska analyseras. I beskrivningen ska också ingå de ekonomiska konsekvenserna.

Ett extremscenario som ska beskrivas är A) vad som händer om avtalet sägs upp och inga nya avtal skrivs. Ett annat scenario som ska beskrivas är B) att utträde sker men Lunds kommun skriver avtal med de gamla samverkanskommunerna Staffanstorp, Burlöv, Lomma och Kävlinge. C) Antalet elever från Lund och de tidigare samverkanskommunerna som kan drabbas av att bli andrahandsökande till gymnasier utanför Lund ska också beskrivas i denna del.

Socialdemokraterna föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att tillsätta en utredning som utreder effekterna av Fritt sök enligt ovan,
- att uppdra åt Kommunstyrelsen att i samråd med Utbildningsnämnden utföra utredningen,
- att uppdra åt Kommunstyrelsen att finansiera genomförandet av uppdraget med 700 000 kronor,
- att delrapportering ska ske till Kommunstyrelsens och Utbildningsnämndens presidium så snart förslag till upplägg av utredningen är klar och innan man går in i ett operativt skede,
- att ansvarig utredare ges möjlighet att föreslå tilläggsdirektiv och att sådana eventuella förslag ska föredras för Kommunstyrelsen,
- att utredningen i den del som avser undanträngningseffekten ska vara klar och redovisas till Kommunstyrelsens och Utbildningsnämndens presidium senast siste september 2019, samt
- att slutrapport innehållande eventuella förslag till avtalsändringar och konsekvensbeskrivningar vid ett eventuellt utträde ska vara klart senast sista siste november 2019.

Lund den 4 februari 2019

Stig Svensson (S)

Fanny Johansson (S)

Anders Almgren (S)